

Repræsentantskabet

Referat af repræsentantskabsmøde 16. marts 2018

Dagsorden

1. Velkomst og kort præsentationsrunde. Vedtagelse af forretningsordenen.
2. Årsberetning 2017, budget 2018 og orientering om nævnets arbejde, herunder udflytning af Sprognævnet til Bogense.
3. Spørgsmål til årsberetningen og orienteringen.
4. Præsentation af projektet ”Moderne importord i dansk”.
5. Diskussion: Engelsk og/eller dansk?

Drøftelse i mindre grupper af hvordan man på de enkelte institutioner ser på forholdet mellem engelsk og dansk, og hvilke evt. sprogpoltiske tiltag der er gennemført eller under overvejelse.

NB! Som forberedelse til dette punkt bedes repræsentantskabsmedlemmerne undersøge om der findes principper for brugen af dansk og engelsk – nedskrevet eller som en almen praksis – i deres organisationer.

6. Tilbagemeldinger fra grupperne og diskussion.
7. Afslutning.

Deltagere

Fra repræsentantskabet: Inger Bach, Lars Bennike, Birgit Bruun, Mischa Sloth Carlsen, Amalie Foss, Joakim Garff, Inger Schoonderbeek Hansen, Lars Heltoft, Anne Holmen, Tonny Skovgård Jensen, Henrik Jørgensen, Christina Furholm Kjærgaard, Lotte Klein, Torben Mundbjerg, Erling Nielsen, Sanni Nimb, Rikke Steenholt Olesen, Marion Pedersen, Patrizia Paggio (indtil frokost), Sanne Petersen, Ulrik Gammelmark Poss, Mads Poulsen, Louise Ardenfelt Ravnild, Jens Smærup Sørensen, Casper Strand, Hanne Erdman Thomsen.

Fra instituttet: Margrethe Heidemann Andersen, Winnie Collin, Philip Diderichsen, Magnus Reenberg Eriksen, Pia Jarvad, Jørgen Nørby Jensen, Eva Skafte Jensen, Anita Ågerup Jervelund, Anne Kjærgaard, Sabine Kirchmeier, Anni Mortensen, Ida Elisabeth Mørch, Jørgen Schack.

Afbud: Peter Adolphsen, Jette Ammentorp, Anna-Lise Bjerager, Bodil Christensen, Stine Tolstrup Christensen, Dorthe Duncker, Jens Grund, Morten Grønbæk, Per Lindegaard Hjorth, Adam Hyllested, Pia Juul, Susanne Annikki Kristensen, Jens Erik Mogensen, Lars Busch Nielsen, Johanne Nørregård-Nielsen, Bettina Perregaard, Jens Refslund Poulsen.

1. Velkomst og kort præsentationsrunde. Vedtagelse af forretningsordenen.

Anne Holmen bød velkommen til repræsentantskabet, og der var en kort præsentationsrunde. Forretningsordenen blev vedtaget.

Repræsentantskabet

2. Årsberetning 2017, budget 2018 og orientering om nævnets arbejde, herunder udflytning af Sprognævnet til Bogense.

Sabine Kirchmeier gennemgik årsberetningen for 2017 og orienterede om Sprognævnets arbejde indenfor forskning, normering, oplysning og rådgivning. Hun gav desuden et overblik over regnskabet for 2017 og budgettet for 2018. Udover forberedelse af nævnets flytning til Bogense vil nævnets arbejde i 2018 være koncentreret om opretholdelse af den løbende drift, dvs. svartjeneste, formidling, RO, NOiD og korpus, og om afslutning og konsolidering af igangværende projekter.

Sabine Kirchmeier fortalte at det er blevet besluttet at Sprognævnet skal flytte ind i den gamle varmecentral i Bogense (Adelgade 119B). En ombygning er nødvendig for at Sprognævnet kan fungere i bygningen. Arkitekt Erik Nobel, som også stod for indretningen af Sprognævnets nuværende lokaler, har tegnet en skitse der tager hensyn til nævnets behov. Der mangler dog plads til bl.a. depotet og dele af arkivet, og der er derfor behov for en mindre tilbygning eller ekstra bygning. Nobels forslag til ombygning indgår nu i forhandlingerne med Bygningsstyrelsen. Det videre forløb omfatter følgende punkter:

- Forhandlinger med Bygningsstyrelsen (ombygning og tilbygning)
- Afklaring af flyttetidspunkt (afhænger især af byggeplanerne)
- Afklaring af økonomi
  - Digitalisering af samlinger og dele af biblioteket, ny ordbogsdatabase
  - Husleje-, løn- og driftsudgifter
- Fastholdelse af medarbejdere – pendling og hjemmearbejdsdage
- Evt. rekruttering og oplæring af nye medarbejdere
- Revurdering af nævnets aktiviteter
  - Bestyrelses-, fagråds- og repræsentantskabsmøder
  - Seminarer og konferencer
  - Kontakt til andre institutioner
  - Internationale kontakter
  - Kontakt til nærmiljøet.

3. Spørgsmål til årsberetningen og orienteringen.

Der var en del spørgsmål til orienteringen om flytningen, herunder:

- Har I undersøgt om der er andre mulige placeringer end Bogense?
  - Ja, vi har foreslået bl.a. Odense, Nyborg eller Slagelse, men vi har fået at vide at det skal være Bogense.
- Kender I flyttedatoen?
  - Nej, det afhænger af hvornår bygningen står klar til os. Det bliver muligvis medio 2019.
- Er huslejen i Bogense meget billigere, og betyder det så at nævnet kan beholde pengene?
  - Bevillingen vil blive reguleret så det passer med huslejen i Bogense.
- Er der tilstedeværelsespligt i Bogense?
  - I Moderniseringsstyrelsens vejledning til medarbejdertiltag i forbindelse med flytning af statslige arbejdspladser nævnes det at hjemmearbejdsdage er en

Repræsentantskabet

mulighed, evt. i en overgangsperiode. Forskerne har i forvejen faste hjemmearbejdsdage til personlig forskning. Hvor mange dage hver enkelt medarbejder som minimum skal være i Bogense, er endnu ikke afklaret.

- Sprognævnet har fast 8-10 studentermedhjælpere. De udfører en vigtig del af nævnets arbejde. Mon ikke det vil blive meget vanskeligt at få så mange kvalificerede studentermedhjælpere til Bogense?
  - Jo, det vil det sandsynligvis.

Det blev drøftet hvor repræsentantskabsmøderne skal holdes efter flytningen til Bogense. Både konferencecentre i Odense og Middelfart blev foreslået. En anden mulighed er at holde møderne på skift på repræsentantskabsmedlemmernes arbejdspladser hvis der er mulighed for det.

En stor del af repræsentantskabet udtrykte bekymring over nævnets flytning til Bogense. Der vil være et stort videnstab, og det kan blive vanskeligt at rekruttere nye medarbejdere, idet Sprognævnet er en forskningsinstitution med et højt specialiseret personale på ph.d.-niveau. På opfordring fra Henrik Jørgensen blev det derfor besluttet at skrive en resolution, som sendes pr. mail til medlemmerne. Resolutionen, som forfattes af Henrik Jørgensen, underskrives af de medlemmer af repræsentantskabet der ønsker det, og som har mandat til det.

4. Præsentation af projektet ”Moderne importord i dansk”.

Pia Jarvad redegjorde for projektet ”Moderne importord i dansk” (MID), som handler om påvirkningen af det danske ordforråd fra andre sprog. I projektet undersøges:

- **hyppigheden** af lån fra fremmede sprog til dansk
- **tilpasningen** af lån til dansk ortografi og morfologi
- **holdningen** til afløsningsord og det tilsvarende importord.

MID sammenlignes med andre undersøgelser (Moderne importord i Norden, Danske Kerneord, dansk talesprog) for at se om der er sket en ændring på de 3 nævnte punkter gennem tiden.

Nogle af de foreløbige konklusioner er:

- Den engelske påvirkning er tilsyneladende stagneret når det gælder antallet af importord i løbende tekst.
- Det er fortsat først og fremmest engelsk vi låner fra, men der er en stigning i internationalismer.
- Vi indlåner stadigvæk flest substantiver, men andelen af verber er øget.
- Antallet af direkte lån (fra engelsk) i ordbogen NOiD er kraftigt stigende.

Philip Diderichsen redegjorde dernæst for den såkaldte tidslinje, som ved hjælp af kurver viser ords udbredelse over tid i et aviskorpus. Han viste bl.a. hvordan man i tidslinjen kunne se at det engelske ord *follower* i de første år med sociale medier var mere udbredt end *følger*, men senere krydser linjerne hinanden, idet det danske ord *følger* overhaler *follower* og dermed bliver det mest almindelige af de to ord.

Repræsentantskabet

5. Diskussion: Engelsk og/eller dansk?

Hvordan ser man på forholdet mellem engelsk og dansk på de enkelte institutioner, og hvilke evt. sprogpoltiske tiltag er gennemført eller under overvejelse? Dette drøftede repræsentantskabsmedlemmerne i mindre grupper.

7. Tilbage meldinger fra grupperne og diskussion.

Det blev nævnt at der er behov for at Sprognævnet laver en skabelon eller opstiller retningslinjer for en sprogpolitik. På nævnets hjemmeside under "Klarsprog og sprogrevison" ligger der allerede en del materiale samt links til eksempler på skriveguides/sprogpoltikker:

- Forside til klarsprog og sprogrevison: <https://dsn.dk/vi-arbejder-ogsaa-med/klarsprog-og-sprogrevision/forside>
- Linksamling: <https://dsn.dk/vi-arbejder-ogsaa-med/klarsprog-og-sprogrevision/linksamling-1>

På de højere læreanstalter bliver den skriftlige information oversat fra dansk til engelsk og omvendt, men mødesprog er fortsat et problem. De internationale medarbejdere på fx science skal også kunne undervise på dansk når de er åremålsansatte.

Der er en antagelse om at publikationer på engelsk er på et højere niveau end publikationer på dansk. Det resulterer i færre udgivelser på dansk, også når artiklerne handler om dansk sprog. Der er dog i mange tilfælde en bedre pointgivning når der udgives på dansk i visse danske tidsskrifter, men flere af disse tidsskrifter bliver ikke længere udgivet.

Det nordiske parallelsprogsnetværk har netop udgivet rapporten *More parallel, please! Om sprogbrug i internationaliseringsprocesser*, der bl.a. anbefaler universiteterne at udarbejde en sprogpolitik, at etablere sprogcentre og at opbygge digitalt tilgængelige sprogresurser, fx flersprogede termbanker og oversættelsesprogrammer.

- Link til rapporten: <http://sprogkoordinationen.org/media/1461/afslutningsrapport-final-parallelsproglighed.pdf>

En EU-forordning sørger for at alle EU-regler udgives på alle officielle EU-sprog. Borgere i EU har ret til både at henvende sig til EU's institutioner på deres eget sprog og få svar fra institutionerne på deres eget sprog.

Ifølge Dansk Standard skal standarder altid have en dansk titel, og korrekturlæsning udføres i henhold til gældende retskrivning (medmindre andet undtagelsesvis er aftalt pga. hensyn til fx konventioner inden for fagterminologi og specialsprog e.l.), men det hænder at engelske ord bevares (fx *enkeltkanalforstærkere med gainregulering*).

Stednavne skal være på dansk og følge den officielle retskrivning, men i dag bliver også visse engelskklingende navne med fremmede bogstaver som fx *Musicon* (bydel i Roskilde) autoriseret.

Det blev nævnt at en undersøgelse af engelsk påvirkningen i det talte sprog sandsynligvis ville give nogle andre resultater end MID-projektet, der kun dækker skriftsproget. Det må formodes at

Repræsentantskabet

talesproget påvirkes kraftigere af engelsk end skriftsproget. Frans Gregersen (KU) er i gang med en undersøgelse af netop engelskpåvirkningen i dansk talesprog, og det blev foreslået at han skriver en artikel til Nyt fra Sprognævnet om projektet.

8. Afslutning.

Det blev nævnt at flere af repræsentantskabets medlemmer på et tidligere møde havde ytret ønske om at holde mere end to repræsentantskabsmøder om året. Forslaget tages op på det næste bestyrelsesmøde.

Anne Holmen takkede for et godt møde.